

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „Д-Р ПЕТЪР БЕРОН“

Тополовград 6560, ул. "Варна" № 2, тел./ факс: 0470/5 22 77; e-mail: sou_topolovgrad@abv.bg; http: sou-topolovgrad.com

УТВЪРЖДАВАМ:.....

ДИРЕКТОР: /Соня Пулева - Божилова/

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ (2016 – 2020)

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9

от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета на заседание на

Педагогическия съвет с протокол № 12/12.09.2019г.

ТОПОЛОВГРАД 2019

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността. Постигането на стандарта за приобщаващо образование в СУ „Д – р Петър Берон“ изисква осигуряването на диференцирана грижа, педагогически подходи, съобразени с възрастовите особености, превенция на ранното напускане на училище, навременно систематизиране на наличната информация, с цел да се организира и оптимизира учебният процес, съобразно потенциала на учениците.

Училището работи за осъществяването на успешно приобщаващо образование и постигане на крайната цел – създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, нарушения в развитието, или тежки заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- ✓ Закон за предучилищното и училищно образование;
- ✓ Стандарт за приобщаващото образование;
- ✓ Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 – 2020);
- ✓ Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008 - 2015 г.;
- ✓ Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- ✓ Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;

ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

- I. Гарантиране правото на достъп до училището на всяко дете и на правото му на качествено образование;
- II. Гарантиране достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- III. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- IV. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;
- V. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на училището;
- VI. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученика, семейството, партньорските организации и Училищно настоятелство;
- VII. Недопускане влиянието на социалното неравенство върху процеса на обучение и участието на учениците в дейности на училището;

- VIII. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на учениците за живот в приобщаващо общество;
- IX. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование, съобразно потребностите на учениците.

Програмата е насочена към най-уязвимите групи ученици в СУ „Д – р Петър Берон“:

- ученици, изложени на риск от отпадане, поради липса на мотивация за учене;
- ученици, диагностицирани със специални образователни потребности;
- ученици с хронични заболявания;
- ученици с изявени дарби;
- сираци или деца лишени от родителска грижа по други причини.

Програмата е изработена съобразно ЗПУО, ДОС за приобщаващото образование, международни и национални стратегически документи: Международна конвенция за правата на детето;, Световна програма на ЮНЕСКО ”Образование за всички”; Национална стратегия на детето 2008-2018; Национална стратегия за интеграция на лицата, получили международна закрила в Република България 2014-2020г.;

Основна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено образование и развитие на потенциала на всеки ученик, с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

- Постигането на тази цел изисква определяне на уязвимите групи деца и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях.
- На учениците в СУ „Д – р Петър Берон“ се предоставя обща и при необходимост – допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

Мерки за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците:

I. Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие

1. Оценяване развитието на ученика и определяне риска от обучителни затруднения.
2. Определяне на необходимост от допълнителни подкрепа за ученици, които не владеят български език , поради преместване от чужбина.
3. Оценяване на индивидуалните потребности се осъществява от екип:
  - ръководен от **координатор Йорданка Браянова – ст. учител**
  - **Фатме Шенол Кез – психолог – на длъжност психолог:**
  - **Димитринка Ангелова Караиванова – на длъжност главен учител;**
  - **Галина Милушева Пандулева – на длъжност старши учител,**

работещи съвместно с представители на Регионален център за работа с деца и ученици за подкрепа на личностното развитие, които изпълняват функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование.

II. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в училището

1. Гарантиране участие и изява на всички ученици в училището.
2. Включване в дейности за ранно оценяване, с оглед превенция на обучителните затруднения.
3. Организиране на дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения, занимания по интереси, участие в проекти, програми, форуми и в други изяви.
4. Библиотечно - информационно обслужване.
5. Поощряване с морални и материални награди.
6. Кариерно ориентиране на учениците.

7. Изграждане на позитивен организационен и психологически климат, включително чрез психологическа подкрепа.
8. Предоставяне на логопедични консултации от логопед от Регионален център за подкрепа на процеса за приобщаващото образование гр. Хасково, като превенция на комуникативни и обучителни затруднения.
9. Изготвяне на анализ и оценка на индивидуалните потребности на учениците, с цел установяване на необходимост от допълнителна подкрепа.
10. Изготвяне на индивидуален план за действие в случаите на необходимост.
11. Екипна работа между педагогическите специалисти.

Ш. Изграждане на позитивен психологически климат

1. Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес.
2. Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците.
3. Организиране на дейности за превенция на агресията и мотивация за преодоляване на проблемното поведение.
4. Прилагане на координирани и последователни усилия за осигуряване на благоприятна образователна среда и своевременно решаване на възникнали конфликти.
5. Групова работа с ученици; кризисна интервенция.
6. Поддържане на непрекъсната връзка и взаимодействие с родителите на учениците за справяне с проблемното им поведение и приобщаване към средата на училището.

Мерки за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата:

I. Оценка на индивидуалните потребности на ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

1. Издаване заповед от директора на СУ „Д – р Петър Берон“ за сформирание на Екип, който да изготви оценка на ученика.
2. Изготвянето на оценката на индивидуалните потребности се извършва в съответствие с чл. 22 и чл. 187 от ЗПУО.
3. Оценката на индивидуалните потребности се извършва от следните специалисти: психолог, логопед и учител, в зависимост от конкретния случай.
4. Оценката на индивидуалните потребности се извършва в срок от един до три месеца от началото на учебната година, при установяване на такава необходимост
5. Оценката се извършва съобразно определена рамка за оценка на индивидуалните потребности.
6. При несъгласие на родителя за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие, директорът на училището писмено уведомява съответния отдел за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето.
7. Допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява и предоставя съгласно план за подкрепа на детето, след извършена оценка на индивидуалните потребности на детето.

II. Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в училището

1. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от училището.
2. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира чрез план за подкрепа на ученика.
3. Училището осигурява необходимите педагогически специалисти за допълнителна подкрепа.
4. Училището осигурява възможност за гъвкава и динамична организация на средата, според различните потребности на децата.
5. Училището осигурява при необходимост специализирани учебни програми.

6. Училището осъществява подкрепа за преход между отделните етапи, степени на образование на учениците.

III. Екип за подкрепа за личностно развитие на ученика в училището

1. Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора на СУ „Д – р Петър Берон“ за конкретно дете със СОП, с изявени дарби или в риск за всяка учебна година.
2. В екипа участват: психолог, логопед, както и други специалисти, според индивидуалните потребности на детето.
3. Екипът осъществява дейностите по допълнителната подкрепа за личностно развитие на детето.
4. Екипът за подкрепа за личностно развитие изготвя два пъти годишно доклад до Директора , съдържащ оценка за развитието на ученика, за постигнатите цели и за резултатите от обучението, за използваните педагогически средства и методи на работа.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	координатор	Постоянен
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководители, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.2019г.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор,	при конкретени по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	01.11.2019 г.; 01.04.2020 г.	архивар	да се направи по повод Деня на книгата
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководители, учители, логопед, ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	
Психологическа подкрепа, психо-социална	целогодишно	психолог	

рехабилитация и консултации			
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, учители,	
Организиране и провеждане на “Училище за родители“	01.03.2020 г.	директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади	целогодишно,	учители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно,	учители	
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	УКБППМН, директор, общинска администрация	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в план за квалификация	директор, председатели на ЕКК	

Националната програма за равни възможности за образование и личностно развитие и приложимостта ѝ в СУ „Д – р Петър Берон“ цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на училищното образование на всеки ученик и е гаранция за равноправен старт в социалния живот и пълноценна личностна реализация.

Контролът върху изпълнението на програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи се възлага на зам.-директор учебна дейност
инж. Детелина Колева